

Arboga kommun

arboga.kommun@arboga.se

Rektorn vid Stureskolan

Goran.Folkesson@arboga.se

Beslut för grundskola

---

efter tillsyn av Stureskolan
i Arboga kommun

Tillsyn i Stureskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Arboga kommun under våren 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Stureskolan besöktes av Skolinspektionen den 14 och 15 januari 2014.

Fakta om skolenheten

Stureskolan är en kommunal skola i Arboga kommun och verksamheten omfattar grundskolans årskurser 6-9. Vid tidpunkten för tillsynen hade Stureskolan 288 elever. Skolan leds av en rektor och den pedagogiska personalen är indelad i tre arbetslag. Rektorerna bildar tillsammans med tre arbetslagsledare skolans ledningsgrupp.

Kunskapsresultat

Årskurs 6

Enligt Skolverkets statistik över de nationella ämnesprov som genomfördes under läsåret 2012/13 uppnådde mellan 77,9 och 82,4 procent av skolans elever kravnivån på samtliga delprov i engelska att jämföra med 86,8 och 88,4 procent för riket. På ämnesproven i matematik samma läsår uppnådde mellan 54,4 och 80,9 procent av eleverna kravnivån på samtliga delprov att jämföra med 81,1 och 91,1 procent för riket. På ämnesproven i svenska uppnådde mellan 77,9 och 92,6 procent av eleverna kravnivån på samtliga delprov att jämföra med 86,9 och 93,3 procent för riket.

Årskurs 9

Av Skolverkets nationella statistik för läsåret 2012/13 framgår att 74 procent av eleverna i årskurs 9 nådde målen i alla ämnen, jämfört med det genomsnittliga värdet i riket som var 77 procent samma läsår. Det genomsnittliga meritvärdet för årskurs 9 var vid samma tidpunkt 214 jämfört med det genomsnittliga värdet för riket som var 213. Läsåret 2012/13 var 91 procent av eleverna i årskurs 9 behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram och 87 procent var behöriga till gymnasieskolans högskoleförberedande program. Detta kan jämföras med riket där 88 procent av eleverna var behöriga till yrkesprogram och 87 procent till högskoleförberedande program.

Helhetsbedömning

Skolinspektionens tillsyn av Stureskolan visar att verksamheten har omfattande och allvarliga brister.

För att utveckla verksamheten vid en skola ska ett systematiskt kvalitetsarbete genomföras under medverkan av personal och elever och under ledning av skolans rektor. I kvalitetsarbetet ska verksamheten planeras, genomföras och följas upp. Varje del i detta arbete ska dokumenteras. För att rektorn ska kunna utöva den pedagogiska ledning som kvalitetsarbetet kräver, måste rektorn ha en god kännedom om det dagliga arbetet. Skolinspektionen bedömer att rektorns pedagogiska ledarskap vid Stureskolan brister och att kvalitetsarbetet inte präglas av den systematik och kontinuitet som krävs för en långsiktig utveckling. I flera delar saknas dokumentation vilket försvårar en koppling mellan planering, genomförande och uppföljning.

Skolinspektionen bedömer vidare att Stureskolan har brister på flera av de områden som har central betydelse för elevernas måluppfyllelse, som arbetet med särskilt stöd, studiero, arbetet med att förebygga och förhindra kränkande behandling samt elevinflytande. Vidare pekar Skolinspektionen på brister i undervisningen. Lärarna samordnar inte undervisningen i olika ämnen så att eleverna ges möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet. Skolans lärare måste även utveckla arbetet med att ge elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ledning och stimulans att nå längre i sin kunskapsutveckling. Vidare finns det brister i lärarnas behörighet, elevhälsans funktion och elevernas tillgång till ett skolbibliotek.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse och uppfylla författningarnas krav.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Arboga kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 7 juli 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Arboga kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Se till att undervisningen i olika ämnesområden samordnas så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet.
- Se till att lärarna samverkar i arbetet med att nå utbildningsmålen.
- Se till att lärarna ger elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Motivering

Samordnad undervisning

Enligt läroplanen för grundskolan ska undervisningen i olika ämnesområden samordnas så att eleverna får möjligheter att uppfatta större kunskapsområden som en helhet.

Av Skolinspektionens rektorsintervju framgår att rektorn anser att undervisningen samordnas i olika ämnesområden, men att detta görs i begränsad utsträckning och endast i några få ämnen. Enligt Skolinspektionens intervju med lärare har ämnesövergripande eller tematisk undervisning inte genomförts på mycket lång tid inom de flesta ämnesområdena. Av Skolinspektionens elevintervjuer framgår att eleverna har haft samordnad undervisning i några ämnesområden, men endast i begränsad utsträckning och i få ämnen.

Lärarsamverkan

Enligt läroplanen ska lärarna även samverka i arbetet med att nå utbildningsmålen.

Av Skolinspektionens lärarintervju framgår att lärare anser att det varierar, både mellan ämnen och mellan arbetslag, i vilken utsträckning lärarna samverkar med varandra. Denna variation innebär att det i vissa fall inte fungerar tillfredställande. Av lärarintervjun framgår även att de anser att det finns vissa "gränsdragningar" arbetslag emellan och att de upplever att det är som "tre olika skolor i en". Lärarna framhåller att de borde ha mer diskussioner i till exempel tvärgrupper och mer samverkan mellan varandra, för att förbättra arbetet med att nå utbildningsmålen. Enligt rektorn har lärare i vissa ämnen regelbundna ämnesträffar, men uppger samtidigt att detta saknas i flera ämnen.

Skolinspektionens samlade bedömning är att de uppgifter som framkommer vid intervjuer med skolans rektor, lärare och elever visar att det finns brister i

hur undervisningen samordnas i olika ämnesområden och brister i lärares samverkan med att nå utbildningsmålen.

Ledning och stimulans

Enligt skollagen ska lärarna ge elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Av Skolinspektionens elevintervjuer framgår att elever i årskurs 6 anser att de får extrauppgifter i vissa ämnen när de snabbt blir klara med sina uppgifter, men att de ibland får gå på rast om de blir klara fort. Av intervjun med elever i årskurs 7 och 8 framgår att de intervjuade eleverna anser att de i flera ämnen inte får någon ledning och stimulans att nå längre i sin kunskapsutveckling, om de enkelt klarar sina uppgifter. De anser att de sällan får några fler uppgifter när de är klara, utan att de sitter och "tar det lugnt" eller får sluta tidigare. I något ämne kan de i vissa fall få sitta och vänta upp till 20 minuter på att lektionen ska sluta, utan att ha något ytterligare att göra om de är färdiga med sina uppgifter.

Skolinspektionens samlade bedömning är att det, mot bakgrund av vad som framkommer av elevintervjuerna, finns brister i den ledning och stimulans som lärare ska ge elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i hur undervisningen i olika ämnesområden samordnas för att eleverna ska få möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet. Det finns även brister i hur lärare samverkar i arbetet med att nå utbildningsmålen och hur lärare ger elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristerna.

Författning

1 kap. 4 och 11 §§, 3 kap. 3 §, 4 kap. 5 § skollagen, Lgr 11, 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Arboga kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Se till att eleverna har ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll och hålls informerade i frågor som rör dem.

Motivering

Enligt skollagen ska eleverna ha ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll och hållas informerade i frågor som rör dem.

Av Skolinspektionens rektorsintervju framgår att elevernas reella inflytande är högst lärarberoende. Av Skolinspektionens lärarintervju framgår att lärare anser att eleverna får vara med och påverka, till exempel vilken redovisningsform de vill använda sig av, men att elevernas reella inflytande varierar mellan lärare och klasser. Av Skolinspektionens elevintervjuer framgår att elever anser att de endast får vara med och ha ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll i enstaka ämnen.

Skolinspektionens samlade bedömning är att det finns brister i elevernas reella inflytande över undervisningen, eftersom eleverna endast har detta i vissa av de ämnen de undervisas i.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i elevernas reella inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristerna.

Författning

1 kap. 10 §, 4 kap. 9 §, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Trygghet och studiero**Bedömning**

Arboga kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Se till att skolmiljön vid skolenheten präglas av studiero.
- Se till att författningarna följs om åtgärder vidtas för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero eller för att komma tillrätta med en elevs ordningsstörande beteende.
- Se till att det vid skolan genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling.
- Se till att personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling anmäler detta till rektorn.
- Se till att det av skolans plan mot kränkande behandling även framgår hur de föregående årets planerade åtgärder har genomförts.

Motivering*Studiero*

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.

Av Skolinspektionens lärarintervju framgår att det finns brister i studieron i vissa ämnen och att detta varierar beroende på vilka lärare eleverna har. Av Skolinspektionens elevintervju med elever i årskurs 6 respektive årskurs 7-8 framgår att det på många lektioner är väldigt stökigt och högljutt och att eleverna därför har svårt att koncentrera sig på skolarbetet.

Dokumentation

Enligt skollagen ska disciplinära åtgärder som vidtas för att upprätthålla studiero dokumenteras.

Av Skolinspektionens elev – och lärarintervjuer framgår att lärare vidtagit disciplinära åtgärder i form av till exempel utvisning ur undervisningslokalen. Av Skolinspektionens dokumentstudier och intervju med rektor framgår att vidtagna åtgärder inte har dokumenterats.

Förebyggande åtgärder

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 276) betonas att arbetet med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper i skolan. Det anges även att elevhälsan har ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör bland annat elevernas arbetsmiljö och skolans värdegrund.

Av Skolinspektionens lärarintervju framgår att skolan har ett trygghetsteam som ansvarar för att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. Enligt lärare har man inte hunnit träffas så mycket i det nya trygghetsteamet ännu och "upphackade" mentorstider har gjort det svårt att jobba med det dagliga värdegrundsarbetet.

Av Skolinspektionens intervju med personal ur elevhälsan framgår att de anser att "elevhälsoarbetet aldrig har varit så dåligt som det är nu". Det framgår bland annat att man inte har haft elevvårdsmöte på sex veckor och att intervjuad personal anser att elevhälsan som funktion inte är delaktig i något förebyggande eller hälsofrämjande arbete.

Skolinspektionens samlade bedömning är att det finns brister i skolans arbete med att förebygga och förhindra kränkande behandling. Enligt uppgifter från

intervjun med lärare fungerar inte det dagliga arbetet med värdegrundsfrågor och enligt intervjun med personal ur elevhälsan är det stora brister i elevhälsans förebyggande arbete.

Anmälan om kränkande behandling

Enligt skollagen är en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

Av Skolinspektionens intervjuer med skolans rektor, elevhälsa och lärare framgår att signaler om kränkande behandling inte alltid anmäls till rektorn. Av utredningen framgår att ansvaret för att utreda och anmäla signaler om kränkande behandling på skolan ska följa vissa rutiner som framgår av skolans plan mot kränkande behandling. Lärare och mentorer ansvarar för att utreda och få slut på kränkningar av "enklare natur" men ska överlämna ärenden av "svårare slag" till något man på skolan kallar trygghetsgruppen. Rektor ingår inte i trygghetsgruppen men får en anmälan gällande dessa ärenden av "svårare slag". Enligt Skolinspektionens intervju med lärare framgår dock att de anser att det inte är helt klart vem man ska vända sig vid signaler om kränkande behandling.

Skolinspektionens samlade bedömning är att signaler om kränkande behandling inte anmäls till rektorn i samtliga fall utan endast de ärenden som av trygghetsgruppen har bedömts vara av allvarligare karaktär.

Plan mot kränkande behandling

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Skolinspektionen har tagit del av Stureskolans plan mot kränkande behandling kallad "likabehandlingsplan en plan mot diskriminering och kränkande behandling 2013-2014" och kan konstatera att det av planen inte framgår hur föregående års planerade åtgärder har genomförts.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolans arbete med studiero och i arbetet mot kränkande behandling. Verksamheten uppfyller

därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristerna.

Författning

5 kap. 3 och 24 §§, 6 kap. 6-10 §§ skollagen

Särskilt stöd**Bedömning**

Arboga kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Se till att den som uppmärksammar att en elev inte kommer uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller har andra svårigheter i skolsituationen anmäler det till rektorn.
- Se till att samråd sker med elevhälsan vid utredningar om särskilt stöd om det inte är uppenbart obehövt.
- Se till att skolan ger studiehjälp på modersmålet till elever som har behov av det.
- Se till att eleverna får det särskilda stöd som utredningen har visat att de behöver.
- Se till att det i åtgärdsprogrammen anges vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.
- Se till att rektorn fattar beslut om enskild undervisning, särskild undervisningsgrupp och anpassad studiegång enligt författningarnas krav.

Motivering*Anmälan till rektor*

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov, genom uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska detta anmälas till rektorn.

Av Skolinspektionens intervju med personal i elevhälsan framgår att det finns rutiner för hur en anmälan gällande särskilt stöd ska göras. Enligt personalen i elevhälsan innebär rutinerna att en skriftlig anmälan ska skickas till rektorn men att detta är rutiner som inte är kända för alla och som heller inte följs av samtlig personal på skolan. Av Skolinspektionens lärarintervju framgår att rutinen för anmälan innebär att man först tar en diskussion inom arbetslaget gällande elevens behov av särskilt stöd och att mentorn sedan kan vara den som

tar ställning till om en utredning ska göras eller inte. I vissa fall lyfts ärenden till skolans elevhälsoteam och rektor.

Skolinspektionens bedömning är att det finns brister i skolans rutiner gällande anmälan av ett eventuellt behov av särskilt stöd till rektorn. I vissa fall når anmälan inte skolans rektor utan stannar vid elevens arbetslag eller mentor.

Samråd med elevhälsan

Enligt skollagen ska samråd ske med elevhälsan vid utredningar av särskilt stöd, om det inte är uppenbart obehövt.

Av Skolinspektionens rektorsintervju framgår att samråd sker med elevhälsan vid utredningar av särskilt stöd men dock inte vid samtliga. Enligt Skolinspektionens intervju med personal ur elevhälsan finns det stora brister i det samråd som ska ske med elevhälsan vid utredningar av särskilt stöd. Personal ur elevhälsan menar att de kan få vissa förfrågningar i enstaka utredningar, men att de inte är systematiskt delaktiga i utredningar av elevernas behov av särskilt stöd. På skolan finns även en särskild undervisningsgrupp kallad Slussen. Personal i elevhälsan har inte varit delaktig i dessa elevers utredningar av särskilt stöd och känner inte till om det finns beslut om särskild undervisningsgrupp eller utarbetade åtgärdsprogram för dessa elever.

Skolinspektionens samlade bedömning är att det av intervjun med personal ur elevhälsan framgår att det finns allvarliga brister i skolans samråd med elevhälsan vid utredningar om elevers behov av särskilt stöd. Personal ur elevhälsan anser att de inte är delaktiga i utredningar av särskilt stöd förutom i vissa enstaka ärenden.

Studiehandledning på modersmålet

Enligt skolförordningen ska skolan ge studiehandledning på modersmålet till elever som har behov av det.

Av Skolinspektionens intervjuer med skolans rektor och personal framgår att man inte utreder elevers behov av studiehandledning på modersmålet och att detta särskilda stöd inte ges till någon elev. Detta trots att det av rektorsintervjun framgår att det kan finnas elever som är i behov av detta.

Det särskilda stödets omfattning

Av Skollagen framgår att om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. För en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Enligt Skolinspektionens intervju med lärare och personal i elevhälsan får inte alla elever det särskilda stöd som en utredning har visat att de behöver. Enligt

lärare beror detta på att "det är barn till de föräldrar som skriker mest som får särskilt stöd och inte de barn som är i störst behov". Av intervjun med personal ur elevhälsan framgår att de anser att det är de mentorer som är bäst på att formulera elevers behov av särskilt stöd i ansökningarna till kommunen som erhåller resurser för särskilt stöd. Enligt Skolinspektionens rektorsintervju framgår att skolan två gånger per läsår begär resurser för särskilt stöd av huvudmannen. Enligt rektorn är det elevens mentor som skriver en ansökan om extra resurser utifrån de behov som har konstaterats efter utredningarna av särskilt stöd. Det kan dock enligt rektorn i vissa fall, på grund av detta ansökningsförfarande, ta lång tid innan eleven får det fulla särskilda stöd som en utredning har visat att eleven behöver.

Åtgärdsprogram

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Skolinspektionen har tagit del av några av skolans åtgärdsprogram. Av åtgärdsprogrammen framgår när åtgärderna ska följas upp och utvärderas men inte hur detta ska göras.

Särskilda beslut

Av skollagen framgår att särskilt stöd får ges i stället för den undervisning eleven annars skulle ha deltagit i eller som komplement till denna. Det särskilda stödet ska i första hand ges inom den elevgrupp som eleven tillhör. Om det finns särskilda skäl, får ett beslut om särskilt stöd innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till.

Av Skolinspektionens dokumentgranskning och av intervjuer med skolans rektor, lärare och personal ur elevhälsan framgår att skolan har en byggnad i nära anslutning till skolan dit vissa elever går för att få undervisning i varierad utsträckning. På skolan benämns denna verksamhet "Slussen" och är enligt skolans rektor en "tillfällig särskild undervisningsgrupp". Enligt skolans rektor innebär detta att det finns personal där som kan ta emot elever för att ge elever olika former av "tillfälligt stöd". Enligt rektorn är tanken att elever endast ska ha enstaka lektionstillfällen där, men av rektorsintervjun framgår att två av skolans elever under början av hösten hade all sin teoretiska undervisning där. Enligt rektorn finns det även en elev som tidigare var klassplacerad men som begärde att få gå i Slussen på heltid. Det kan enligt skolans rektor finnas många olika orsakerna till varför elever får sin undervisning i Slussen. De elever som har undervisning i Slussen har, enligt rektorn, inget formellt beslut om detta men en skriftlig ansökan om resurs har gjorts. Enligt rektorn upprättas gene-

rellt sätt heller inte något åtgärdsprogram för denna stödundervisning. Av rektorsintervjun framgår att rektorn inte är helt säker på hur många elever det är som får undervisning i Slussen, men att det kan vara upp till 20 stycken.

Av Skolinspektionens lärarintervju framgår att den personal som jobbar i Slussen främst är de extra personalresurser som skolan ansökt om från kommunen för arbete med särskilt stöd. Enligt lärare görs en ansökan om en plats i Slussen, men de vet inte om skolans rektor är delaktig i denna process. I intervjun framhåller lärare att de hellre skulle se att mycket av det stöd som elever får i Slussen skulle ges i form av särskilt stöd i elevens ordinarie undervisningsgrupp. Av Skolinspektionens intervju med personal ur elevhälsan framgår att de i stort sett inte har någon kännedom om den undervisning som bedrivs i Slussen eller hur många elever som går där. De beskriver att Slussen är som "en egen enhet". Elevhälsan känner heller inte till om det finns upprättade åtgärdsprogram, beslut om särskild undervisningsgrupp eller beslut om enskild undervisning för de elever som har undervisning i Slussen.

Skolinspektionens samlade bedömning är att det framgår av utredningen att den undervisning som eleverna får i den så kallade Slussen, enligt rektorn och personal på skolan, anses utgöra särskilt stöd. Detta särskilda stöd ges i en omfattning som varierar allt ifrån enstaka lektionstimmar upp till merparten av en elevs undervisningstid. Detta särskilda stöd ges utanför den elevgrupp som eleven normalt tillhör och ska därför föregås av ett beslut av rektorn, där det framgår vilken form av särskilt stöd som avses. Sådana beslut saknas för de elever som får särskilt stöd i Slussen.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns omfattande brister i skolans arbete med särskilt stöd. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristerna.

Författning

3 kap. 8-12 §§ skollagen, 5 kap. 4 § skolförordningen, Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Arboga kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Se till att informationen vid utvecklingssamtalen grundar sig på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till läroplanen och kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i.

Motivering

Enligt skollagen ska informationen vid utvecklingssamtalen grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till läroplanen och kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i.

Av Skolinspektionens elevintervjuer framgår att eleverna anser att det på en stor del av deras utvecklingssamtal bara är fokus på vissa ämnen och att vissa mentorer endast ger information om elevens utveckling i de ämnen som mentorn själv undervisar i. Av lärarintervjun framgår att vissa lärare anser att utvecklingssamtalen fungerar som de ska, medan andra anser att det är mycket svårt att ge eleverna information om vad de måste göra för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Skolinspektionens samlade bedömning är att samtliga elever inte får information på deras utvecklingssamtal som grundar sig på en utvärdering av deras utveckling i förhållande till läroplanen och kunskapskraven i de ämnen som de får undervisning i.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns vissa brister i skolans information vid utvecklingssamtalen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristerna.

Författning

10 kap. 12 § skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning**

Arboga kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att rektorn har god kunskap om det inre arbetet i skolan och särskilt verkar för att utbildningen planeras och utvecklas med inriktning att uppfylla de nationella målen för utbildningen.
- Säkerställa att rektorn ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen samt att detta arbete dokumenteras.

Motivering*Pedagogiskt ledarskap*

Enligt skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av rektorn. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Enligt läroplanen har rektorn, som pedagogisk chef och ledare för lärarna och övrig personal i skolan, det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen.

Av Skolinspektionens intervjuer med personal ur elevhälsan och personal på skolan framgår att det finns stora brister i rektorns pedagogiska ledarskap. Enligt lärare är "det pedagogiska ledarskapet närmast obefintligt" och de anser att rektorn mest måste ägna sig åt administrativa uppgifter. De framhåller dock att de inte kan bedöma hur det pedagogiska ledarskapet skulle fungera om huvudmannen gav rektorn rätt förutsättningar att bedriva ett sådant. Enligt lärare är rektorn till största del på utbildningar och möten och saknar i stor utsträckning kunskap om hur det inre arbetet på skolan bedrivs. Lärare framhåller i intervjun att rektorn saknar utrymme för att vara en pedagogisk ledare eftersom "kommunen bestämmer allt".

Av Skolinspektionens intervju med personal ur elevhälsan framgår att även de anser att rektorn inte har avsatt tid för det pedagogiska ledarskapet. De anser även att rektorn inte är insatt i elevhälsans arbete och att elevhälsan inte används som den ska.

Skolinspektionens samlade bedömning är att det finns brister i rektorns pedagogiska ledarskap. Detta visar sig i flera av de ansvarsområden som rektorn, enligt läroplanen, har ett särskilt ansvar för. Det rör sig bland annat om särskilt stöd, elevhälsans verksamhet, samordnad och ämnesövergripande undervisning och det systematiska kvalitetsarbetet.

Systematiskt kvalitetsarbete

Enligt skollagen ansvarar rektorn för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen samt att detta dokumenteras.

Av Skolinspektionens rektorsintervju framgår att skolan är i implementeringskedan av ett nytt sätt att bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete på. Enligt rektorn är detta arbetssätt initierat från huvudmannen men har inte hunnit "sjunka in" på rektornivå. Enligt rektorn görs analyser av resultaten på nationella prov i lärargrupper, men ett problem är att slutsatserna inte alltid "lyfts" från dessa grupper till rektorn. Enligt rektorn finns det inget dokumenterat underlag som kan uppvisas som kan anses utgöra ett systematiskt kvalitetsarbete.

Av Skolinspektionens lärarintervju framgår att de anser att de till viss del bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete genom sina diskussioner i arbetslagen. Man analyserar vissa resultat och dokumenterar slutsatserna. Enligt lärare finns det dock ingen gemensam struktur för samtliga arbetslag. Vidare framgår att lärarna lämnar detta underlag till ledningsgruppen men att det stannar där.

Skolinspektionens samlade bedömning är att det till viss del genomförs ett systematiskt kvalitetsarbete på skolan. Det systematiska kvalitetsarbetet har dock flera brister. Dels saknas ett dokumenterat underlag som visar skolans övergripande

pande måluppfyllelse. Skolinspektionen har heller inte kunnat ta del av något dokumenterat underlag som visar att skolan analyserat skolans måluppfyllelse och vidtagit relevanta åtgärder utifrån identifierade utvecklingsbehov.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i rektorns pedagogiska ledarskap och i skolans systematiska kvalitetsarbete. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristerna.

Författning

2 kap. 9 och 34 §§, 4 kap. 4 och 5 §§ skollagen,

Ledningsstruktur och organisering av utbildningen

Bedömning

Arboga kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Ledningsstruktur och organisering av utbildningen.

- Se till att rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och i övrigt fattar de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i skollagen eller andra författningar.

Motivering

Enligt skollagen ska rektorn och besluta om sin enhets inre organisation och i övrigt fatta de beslut och ha det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i skollagen eller andra författningar.

Av Skolinspektionens rektorsintervju framgår att rektorn anser att han inte kan bestämma över vilken kompetensutveckling som personal på skolan ska erbjudas, utan att detta bestäms av huvudmannen. Som exempel nämner rektorn att huvudmannen har bestämt att personalen nu ska få kompetensutveckling i hur man gör film, medan rektorn själv anser att lärarna behöver kompetensutveckling inom området betyg och bedömning. Av intervjun framgår även att rektorn anser att han är begränsad i arbetet med särskilt stöd på skolan, eftersom huvudmannen är den som fattar beslut om nödvändiga resurspersoner.

Sammanfattningsvis visar utredningen att rektorn inte beslutar om delar av sin enhets inre organisation och inte har det fulla ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i skollagen eller andra författningar. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristen.

Författning

2 kap. 10 § skollagen

Personalkompetens**Bedömning**

Arboga kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Personalkompetens.

- Se till att de lärare som används har utbildning för den undervisning de ska bedriva.

Motivering

Enligt skollagen får endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning bedriva undervisningen.

Av Skolinspektionens intervju med rektorn framgår att det finns lärare på skolan som inte är behöriga att bedriva den undervisning de bedriver. Detta gäller lärare i ämnena teknik, hem- och konsumentkunskap och matematik.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns lärare på skolan som inte är behöriga att bedriva den undervisning de bedriver. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristen.

Författning

2 kap. 13-15, 17-19 §§ skollagen, Krav på legitimation från 1 december 2013

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro**Bedömning**

Arboga kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Se till att elevhälsan arbetar förebyggande och hälsofrämjande samt stödjer elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Motivering

Enligt skollagen ska elevhälsan främst vara förebyggande och hälsofrämjande och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

Av Skolinspektionens intervju med personal ur elevhälsan framgår att de anser att det finns stora brister i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete samt i deras arbete med att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Av intervjun framgår att de anser att "elevhälsoarbetet aldrig har varit så dåligt som det är nu". Vidare framhåller de att rektorn inte prioriterar elevvården och att elevhälsan inte används som den ska. Samråd med elevhälsan sker inte regelmässigt vid utredningar av särskilt stöd och elevhälsan har ingen insyn i den verksamhet som bedrivs i den så kallade Slussen. Av intervjun framgår

även att elevhälsan som grupp inte är delaktiga i det förebyggande arbetet mot kränkande behandling, utan att det är skolans trygghetsteam som arbetar med detta. Det framgår även att de anser att de inte jobbar förebyggande eller hälsofrämjande utan att deras arbete endast rör specifika elever.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns stora brister i elevhälsans arbete. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristen.

Författning

2 kap. 25 § skollagen, Lgr 11 2.8 rektorns ansvar

Omfattning och resurstillgång

Bedömning

Arboga kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Omfattning och resurstillgång.

- Se till att eleverna har tillgång till skolbibliotek.

Motivering

Enligt skollagen ska elever i grundskolan ha tillgång till skolbibliotek.

Med skolbibliotek avses enligt förarbetena (prop. 2009/10:165 s. 284) en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja eleverna. I läroplanen framhålls biblioteket som en del av skolans arbetsmiljö med syftet att eleverna själva ska kunna söka och utveckla kunskaper.

Av Skolinspektionens utredning framgår att det på skolan finns ett rum med litteratur som benämns skolbibliotek. Av Skolinspektionens elevintervjuer framgår att elever anser att det är väldigt stökigt och ingen ordning i rummet och att det endast innehåller gamla böcker. Det framgår vidare att elever anser att inga elever använder sig av rummet eller av böckerna i undervisningen, förutom då de sitter där med sina datorer. Skolinspektionen besökte vid tillsynen skolbiblioteket.

Skolinspektionens samlade bedömning är att rummet med litteratur inte är en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja eleverna.

Sammanfattningsvis visar utredningen att eleverna inte har tillgång till ett skolbibliotek. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristen.

Författning

2 kap. 36 § skollagen

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredare Johan Arvidsson.

På Skolinspektionens vägnar

Kristina Dhenstrand.

Kristina Dhenstrand
Beslutsfattare

Andreas Mehnert
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernars utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.